

Съветската киноартистка
МАРИНА ЛАДНИНА
във филма „Легенда за сибирската земя“

Повелята на Септември

За целия наш отруден народ, за нашата работническа класа, за нашата борческа интелигенция, за нашата героична младеж, за всеки честен патриот **9 септември** е най-великият ни национален празник.

От тази дата за развитието на нашия народ, на нашата страна се откриха нови, светли перспективи.

Народът ни стана сам господар на земята, на богатствата в страната, господар на съдбата си!

Но колко дълъг, колко тежък беше пътят до тази победоносна дата. Каква неравна, жестока и кръвава борба изнесе нашата работническа класа и нейният челен отред — Р. П. (к), организатор на О. Ф. и победоносното 9-септемврийско въстание.

Най-свидните синове на Партията, най-талантливите чедата на работническата класа паднаха в тази борба.

Тази борба започна целеустремено от Септември 1923 год. — първото народно, въоръжено, антифашистко въстание!

Гео Милев, Христо Ясенов, Й. Хербст завинаги ще останат в нашата борческа и културна история, заедно с десетки хиляди знайни и незнайни синове на отрудения ни народ, паднали в първия шурм за свободата.

Никола Вапцаров, младите поети Хр. Кърпачев, Воденичаров, Спасовски и др., героите — революционери Хр. Михайлов, Ем. Марков, Йорданка Чанкова, Лиляна Димитрова, Малчикът, Сашо, Валентин Андриев и много още възторжени синове на своята партия, класа, народ последваха техния пример и загинаха в дните на мемската окупация и монархофашисткия терор.

И сега, когато се навършиха 25 години от Септемврийското въстание, когато изминаха 4 години от 9 септември, когато страната ни открито и смело отива към социализма, с право в печата се повдигна въпросът, доколко тези героични събития, тези светли и незабравими образи от нашите революционни борби, са били възпроизведени в нашето изкуство.

Констатира се, за голямо съжаление, че както литературата ни, така също и живописата и музиката не са изпълнили дължимото към великата септемврийска епопея и героичната съпротива, макар че те представляват богата съкровищница от събития и образи.

А какво да кажем за нашия филм, който едва сега започва да се развива и да оформя своя профил? Тук ние сме още по-назад.

Вярно е, че събитията и образите на обезсмъртилите се със своя подвиг и саможертва в името на свободата и народа си, не ще бъдат покрити от пепелта на забравата и векове наред ще греят в душите на новите хора. Но вярно е също така, че с всеки изминат ден, фактите, подробните контури, онези интимни човешки подробности, които вълнуват, които учат и възпитават, избледняват и по-късно мъчно може да бъдат използвани при художественото създаване.

Ето защо, повелителен дълг е на младата ни кинематография, оттук именно да започне своите първи стъпки, на тези събития и безсмъртни образи да посвети първите си продукции. С това филмовите творци не само ще изпълнят едно свое свещено задължение, но чрез тези филми ще се възпита нашата нова младеж в духа и традициите на старите комунари, на по-новите антифашистки герои, за да са смели и силни в борбите, които им предстоят с вътрешните и външни врагове, за запазване и разширяване придобивките на 9 септември.

Радостен факт е, че първият игрален филм ще бъде „Тревога“ — по борческата, антифашистка драма на Орлин Василев, че са поръчани сценарии върху живота на Никола Йонков Вапцаров, върху Септемврийското въстание и др. Това е обнадеждаващо начало.

Нека съветската кинематография винаги ни служи за пример. Първите големи филмови продукции там бяха „Майка“ по М. Горки, „Броненосец Потемкин“ и др., а и сега революционното минало си остава неугасваща тематика на съветския филм. „Клетва“, „Учителката“ са филми, които макар и да третират една действителност от преди 30 години, са така силно убедителни, високо-емоционални и възпитателни, че още повече изпъква величието на това героично минало.

Нужно е нашите филмови творци да не се впускат в сантиментални, външно ефектни и занимателни сюжети, а дълбоко да надникнат в борческия живот и героичната смърт на хилядите наши безсмъртни герои. Така, те наистина ще помогнат нашата кинематография да изпълни своя дълг. Това е повелята на Септември.

П. Здравелин

ДВЕСТА СЕДМИЦИ КИНОХРОНИКА

Наскоро пред нашата публика бе представен юбилейният кинопреглед — № 200.

В продължение на повече от 200 седмици всяка една картина от кинохрониката се е обръщала с лице към милиони зрители и отразявайки както събитията, така и бързия прогрес на нашата страна, е въодушевявала за нови подвизи. Така работниците от кинохрониката дават своя принос в изграждането на новия живот в родината ни.

В кинохрониката се работи с голямо напрежение! Слабата техника, от една страна, и все по-многобройните задачи, които налага бързото и всеотдайно развитие на нашия живот, много пъти са създавали крайно затруднени положения: всичко трябва да се смене, а няма апарати, няма коли, няма оператори... Само голямата амбиция на работниците, която често пъти граничи с ентузиазма на пионера, е помагала да се излезе с чест от затруднението. Така е при операторите, така е в монтажа, в лабораториите и другата, но особено при операторите. Случва се седмици наред тези пламенни работници да не се виждат със своите семейства, като денем снимат, а нощем пътуват, за да могат да снимат пак на другия ден. И почти всичко, което те снимат на филмовата лента е значително в своята област: това са събития, за които по-късно писатели, поети, публицисти, историци дълго ще пишат... Те снимат изграждането на социализма в нашата страна! Денонощно работниците от хрониката трябва да бъдат на разположение на своята служба. И ето, предстои събитие: снимачната група трябва да бъде преди всички на мястото, където ще произтече събитието. Осветителите, често пъти, трябва светкавично да поставят своите тежки, блестящи слънца... Операторът е напрек... Събитието е мимолетно, то е фатално-еднократно! Не можете да накарате двама министър-председатели да се целунат втори път... А без този момент, все едно, нищо не е снето. Събитието тече, всеки миг е невъзвратим, само филмовата лента може да го повтори — да го повтори пред вас, за да бъдете и вие негови непосредствени свидетели. Осемте оператори от кинохрониката досега добре се справяха със своята трудна задача. На първия оператор от хрониката Александър Вълчев бе присъдена премията на КНИК за киноизкуство за 1947 година. Кинохрониката се гордее с високото отличие на този прекрасен работник!

Тежка е задачата и на монтажното отделение. То се състои само от 4 души... Ако пресметнете — това са 8 очи, 8

Сашо Вълчев, първият оператор на кинохрониката, на снимки в Министерския съвет.

ръце... А пред тях са десетки хиляди метра филмова лента, — такава, каквато е снета. Всеки миниатюрен кадър от тези хиляди метра трябва внимателно да бъде прегледан и отстранен, ако в него има технически дефект. Но не е само това. Ако на вас се проектира току-що снет материал, вие нищо няма да разберете. В същото време монтажистът внимателно следи бързотечащата на екрана картина, всеки отделен момент от нея той трябва да запомни, за да може след това смислено да го постави, монтира — на под-

ходящо място, ръководейки се от законите на зрителната логика. Това е трудна творческа работа.

Плод на големия труд на нашите киноработници бяха не само двеста и няколко кинопрегледа от 9 септември до днес, но и редица документални хроникални филми, с метраж до 600 метра. Едни от най-сполучливите бяха: „Въздушен спорт“, „Румънските деца в България“, „Смяна на победата“, „Историческият конгрес на ОФ“, „Празник на физкултурата“, „II Кон-

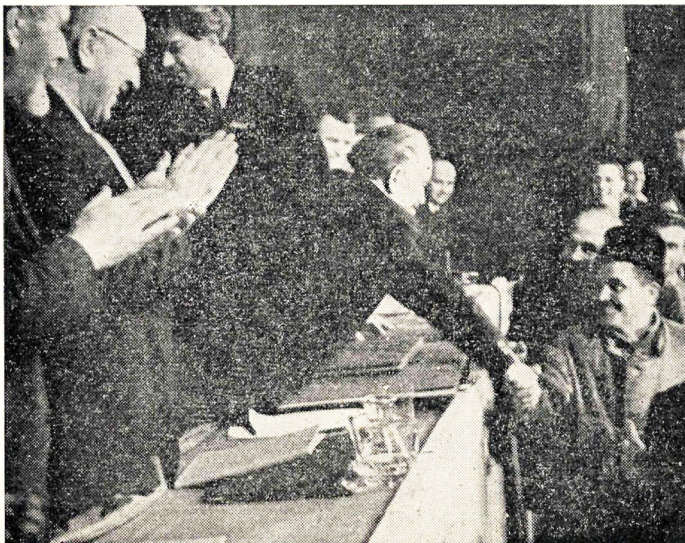
грес на ОРПС“ и др., Към тях трябва да се прибавят историческите филмови репортажи за посещенията на нашите правителствени делегации в чужбина за сключване на съюзни договори, както и посещенията на чуждите правителствени делегации у нас. Досега хрониката е най-значителната дейност на Българската кинематография.

При оформяването на един кинопреглед сега се спазва следния тематичен план:

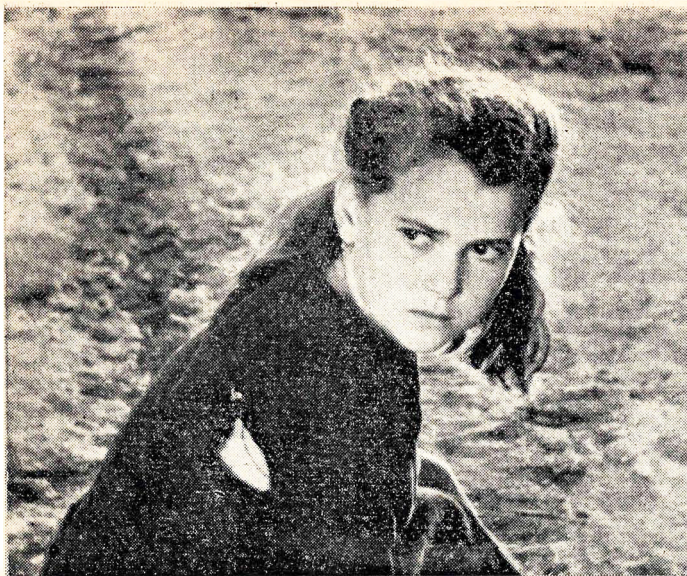
Два обекта от Съветския съюз, един от останалите славянски и дружески страни и един от други страни. И обекти от нашата страна — един острополитически, един от трудовия живот на работническата класа, един селско-стопански, един бригадирски, един културен и един — новини.

От 1945 год., досега 56,000,000 зрители са видели нашия кинопреглед. Никое публицистично средство не се радва на толкова читатели!

От № 1 до № 200 кинопрегледът израсна и технически и тематически. Особено за отбелязване е големият завой, направен към края на 1947 година. Този завой може да се съпостави с началото на двегодишния народо-стопански план. Оттогава, ако на екрана се появеше фабрика, то не се показваше как парчето памук става тъкан, или късът желязо — подкова, а хората, които правят това, и то тези, кои-

Из репортажния филм „Историческият конгрес на ОФ“.

Две сцени из репортажния филм „Ромънски деца в България“.

то го правят по-бързо, в по-голямо количество и по-хубаво — ударниците! Оттогава на екрана започнаха да се показват нашите рационализатори и изобретатели. По-късно тези хора израснаха и като ръководни фактори, станаха членове на националния съвет на ОФ. На екрана публиката за първи път се срещна с новите хора на нашата епоха, с първенците на младата ни република.

Оформяването на кинопрегледа започна да става не чрез просто слепване на отделните обекти, а се търсеше да му се даде цялостна физиономия, с цел да се насочи погледа и съзнанието на зрителя към ония моменти на многообразната действителност, които всекидневно, всекичасно тласкат нашия живот напред.

Но в отразяването на събитията се остана на същото място; още не се знае как да се подходи и снее събитието, за да се покаже то в цялата му пълнота и значение. Снимат се общите, средни и едри планове, снимат се ораторите, ако има такива, „застрахова се“, един вид, събитието. Но неговият смисъл повечето пъти остава извън филмовата лента. Само в редки случаи, този смисъл е показван.

Недостатъчна е грижата на работниците от кинохрониката за тяхното политическо, професионално и културно издигане. Някои от тях, така да се каже, като че достигнаха своя таван. На това трябва да се обърне сериозно внимание. Както се казва по-горе, в известно отношение има постигнати успехи, прегледът стана друг, по-хубав. Но и този „по хубав“ преглед е вече шампа! Една от най-сполучливите шампи е преглед № 200. Изкачването към нови успехи трябва да продължи — и да не спира — иначе

изкуството лесно може да се превърне в занаят. Вестниците се борят с т. н. „канцеларски репортаж“, за кинорепортерите е стократно по-необходимо не-

забавното ликвидирание на тези слабости. Работниците от кинохрониката трябва да се движат напред не по пътя на „отразяване на обекта“, т. е. едно

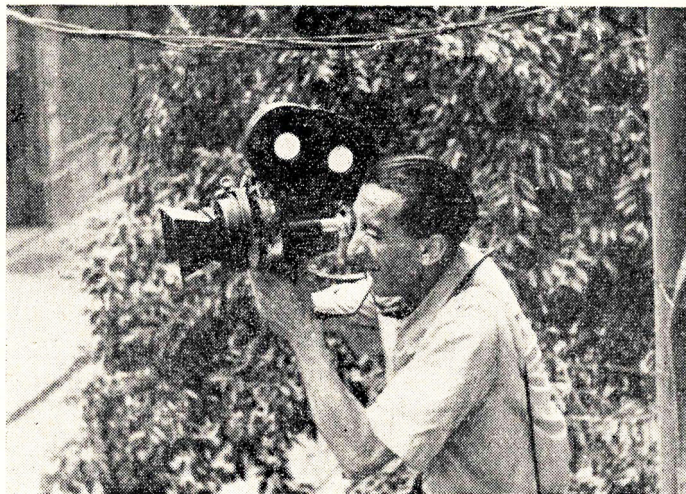
сравнително емоционално, хроникриране, а по пътя на неговото пълно и всестранно изчерпване. Това е пътят на сюжетното третиране на обекта, бил той културен, или актуален. Само тогава в една филмова интересна форма ще може да се покаже в главни черти цялата дълбочина и значение на темата. Само в такъв случай ще се запази мобилизиращата и ръководна роля на кинопрегледа, а няма да се влачи в опашката на събитията. Каква огромна превъзпитателна работа би изиграло това, да се покаже *що значи съревнование!* . . . Да се покаже тази тема кратко с около 50-60 метра . . . Трябва да се покаже ударника така, че зрителят да пожелае непреодолимо и той да стане ударник! Трябва да се пристъпи към *филмовото интервю* на актуални теми. Каква огромна разяснителна роля би изиграло това: другарят Добри Терпешев казва пряко на зрителя няколко думи за значението на предстоящия петгодишен план! А какво би било, ако майсторски силно се покаже в кинохрониката това, на което ни учи др. Димитров!

Работниците от кинохрониката трябва час по-скоро да усъвършенствуват майсторството на по-дълбоко изучаване на дейтвительността, трябва да съчетаят в себе си качества на художника и пламенния публицист!

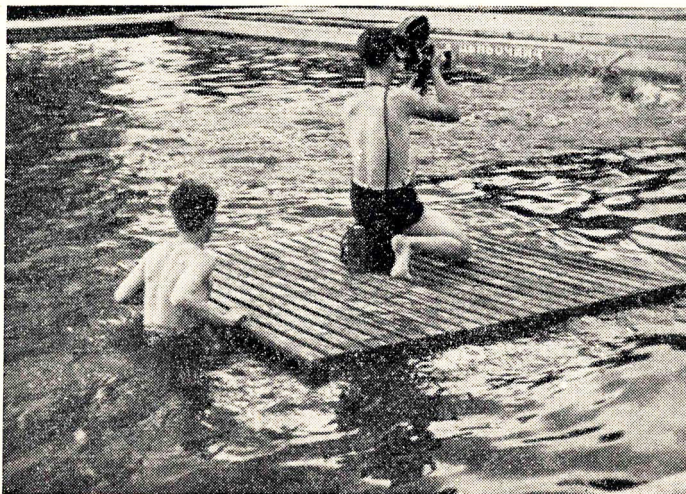
Дикторът в юбилейния преглед завърши с думите: „Възновявани от героичната борба на нашия народ за социализъм, ние, — работниците от кинохрониката, — ще напругаме всички свои творчески сили за пълното и всестранно художествено отразяване на нашия все по-хубав живот!“

Тези думи трябва да станат дело.

Юрий Арнаудов
Редактор на кинопрегледа

Операторът Ас. Чобанов в момент на снимане.

Снимане на плувни състезания за републиканско първенство.

БЪЛГАРСКИЯТ КИНОРЕПОРТАЖ

Наред със всекидневния печат — този „секуларник на световната история“ — наред с радиото и периодичния печат, съществува още едно мощно средство за обществено възпитание — киното, и по-специално филмовият репортаж.

В епоха като нашата, когато всред размирното и стремежно се все напред човечество кипят революционни борби, в епохата на изграждащия се социализъм и освобождаване на народите от многовековен гнет, пред киното е поставена високоотговорната задача да отрази и документира образно този героично време и го загатва за историята. Като изключим игралния филм, който по свой специфичен, окселепът на художествено пресъздаване се стреми да отговори на тази задача, нейни преки съществители остават хроникалният и репортажно-документалният филм. Филмовият репортаж — независимо дали е само краткотраен обект от кинопрегледа или документален филм от среден или пълен метаж — трябва да отразява най-ясно нашата действителност, обхващайки я в напрежен и надлъжен разрез през всички сектори на обществените прояви. Филмовият репортаж е най-убедителният исторически документ, който може да завещаем на поколенията.

От 9 септември насам най-много застъпеният жанр в производството на българската държавна кинематография е бил именно филмовият репортаж. Повече от 200 седмични прегледа, редица киноплакати и многобройни репортажно документални филми — са значително постижение за една млада начеваща кинематография.

Нашите кинорапортьори се постарали да отразят в тия десетки хиляди метра филмова лента неживдания стопански и духовен подем на нашия народ от 9 септември насам, трудовите подвизи на нашата младеж, героичните ни усилия за изграждане на социализма и дълбокото желание за мир и сътрудничество с другите народи. Кинодокументите, отразяващи посещенията на правителствената делегация на братска Югославия, Албания и Румъния, както и посещенията на българските правителствени делегации в Румъния и Чехословакия, ще запазят неизлишно дните, в които българският народ, под мъдрото ръководство на м-р председателя Георги Димитров започна да въгражда своя принос в масивната сграда на братското единство и сътрудничество между славянските и другите демократични народи,

Младият оператор Дим. Бояджиев на работа.

Необикновено трудни са условията, при които трябва понякога да работи кинорапортьорът, необикновено големи изисквания поставя камерата към човека, който я управлява. Много по-трудна е задачата на кинорапортьора в сравнение с тази на вестникаря. Без да навлизаме в подробности ще обърнем внимание само върху обстоятелството, че докато пратеникът на вестника ще си вземе само някоя бележка от събитията и след това в редакцията или другаде, подбирайки най-същественото ще напише своя репортаж, кинорапортьорът трябва да направи своя подбор още на самото място, мигновено, защото за неговото изразно средство всички явления са фатално еднократни. Неизбежно свързаните с тия трудни условия на работа горчивини, обаче, се компенсират богато от удовлетворяващото чувство за неповторимата убедителност и автентичност на готовия репортаж. Изискваната от

всеки репортаж правдоподобност достига чрез характерната за киното показна непосредственост най-бързо до нашия мозък, до нашето сърце. Малко известен факт е, че когато Максим Горки се завърнал след дълго престояване в чужбина отново в Съветския съюз, той помолил да му прожектират всички стари кинопрегледни, направени в негово отсъствие, за да може да се запознае най-добре с новото в живота на своята родина. Великият писател е направил по този начин авторитетно признание на филмовия репортаж и неговите огромни възможности за публицистично въздействие.

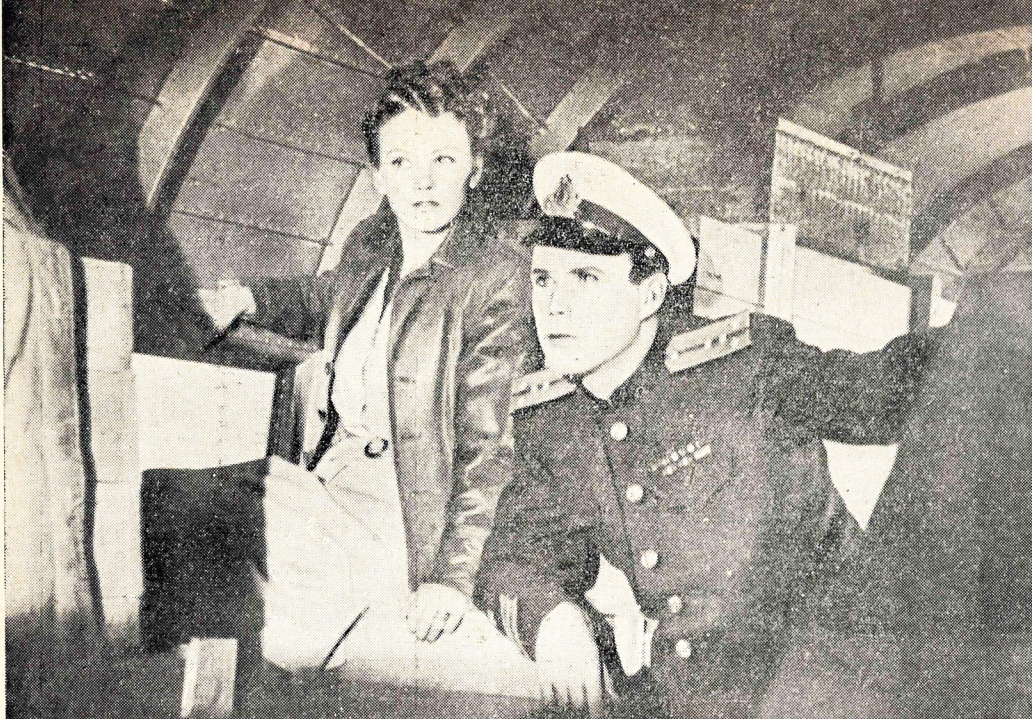
Пред нашия кинорепортаж стоят широки възможности за развитие. Въпреки отличните постижения все още много може да бъде постигнато както в овладяване техниката на репортажното снимане, тъй и в творческата работа при репортажа, където е необходим още по-избистрен политически мироглед. Нека пред-

оставим на западния кинорепортаж, да преследва „единствеността“ на явленията, „небивалата“ сензация, която води до безидейно, механично отразяване на събитията. Ние ще потърсим, напротив, множествеността на явленията, чрез която те се превръщат в наша всекидневна действителност, ще потърсим типичното, масовото и ще го пресъздадем с любов и ясно съзнание, че не сме механически регистриратори, а мобилизатори и вдъхновители на своя народ в изпълнение на предназначенията от народното ни правителство мероприятия. По този начин и нашият кинорапортьор, заедно със своите събратя от печата и радиото, ще отговори на най-висшето си призвание — да служи на своя народ.

Д-р Ал. Тихов

Из репортажния филм „II конгрес на ОРПС“.

Сцена от новата съветска кинокартина „Влакът отива на изток“.

Международен преглед

СССР

Нов отред киноработници

Тази година завършиха ВГИК с много добър успех студенти от всички факултети.

От сценарния факултет излизат 14 сценаристи. Техните дипломни работи — пълнометражни сценарии — са посветени на теми и образи от социалистическата действителност. Държавната изпитна комисия е дала диплом с отличие на студента В. Капитановски.

От 11 студента, завършили художествения факултет, получават дипломи с отличие трима: художник-мултипликаторът Н. Строганова и кинохудожниците Л. Иконникова и И. Захарова.

Операторския факултет завършват 13 души. Трима от тях — М. Попова, А. Хвостов и В. Киселев — са отличници.

Актьорския факултет са завършили 11 души. Седем от тях получават дипломи с отличие: С. Бондарчук, М. Крепкогорска, К. Липанова, К. Лучко, И. Макарова, Г. Романов и Л. Шаталова.

Трима завършват режисьорския факултет. Двама от тях са отличници: С. Ройтбурт и В. Войтечки.

Очаква се и допълнителен выпуск дипломанти от режисьорския, операторския и актьорския факултет.

В Ленинградския институт за киноинженери завършват тази година: 57 души — електро-механическият факултет, 46 —

инженерно-механическият и 41 — химико-фототехническият.

Киевският киноинститут пуска 39 електро-инженери.

Ленинградският, Алма-Атинският и Ростовският кинотехникуми пускат 130 техници по обзавеждане и експлоатация на постоянни кина.

Нови филми

Кинорежисьорът Владимир Петров („Кутузов“, „Без вина виновни“) работи върху грандиозния военен филм за разгрома на немските войски при Сталинград — „Сталинградската битка“. Вътрешните снимки и голямата част от външните снимки са вече заснети. Участват голям брой войски с пълно бойно съоръжение. Сцените на сра-

женията са снети на самите места, където са станали боевете и пресъздават с документална точност многобройни епизоди от Сталинградската битка. Зрителят ще види на бойното поле прославените съветски генерали, напрегнатата работа на главното командване на съветската армия, което е разработило и осъществило под ръководството на генералисимус Сталин плана за обкръжаване и пленяване армията на фелдмаршал фон Паулус. Ще бъдат показани и беснеещият фюрер и неговите фалирални генерали.

Участвуват видните съветски артисти: А. Дикий („Кутузов“, „Адмирал Нахимов“, „Третият удар“, и др.), Б. Ливанов („Без

Сцена из чехословашкия филм „Тримата другари“.

вина виновни“, „Крайцерът Ваяр“, М. Астангов („Руският въпрос“), В. Меркуриев и др.

Режисьорът на „Каменното цвете“ — Ал. Птушко завършва работата по новия цветен филм „Три срещи“ — кинокартина за съветските хора, които възстановяват разрушените от войната градове, заводи, колхоза. Една от главните роли във филма се изнася от известната съветска киноартистка Тамара Макарова.

Младият кинорежисьор Андрей Фролов („Шампионът на ринга“) е завършил вътрешните снимки на филма „Нощта на полковолеца“. Кинокартината рисува един от героичните епизоди из Отечествената война на съветските народи. Генерал Рябинин, макар и ранен в боя, продължава да командва войските и спечелва сражението с цената на живота си. Във филма е показана трогателната история на любовта на милосърдната сестра Маша и капитан Горбунов. Ролята на ген. Рябинин се изнася от известния актьор, лауреат на Сталиновата премия, А. Грибов. („Без вина виновни“). Ролята на Маша се изпълнява от В. Василева, позната на публиката от филма „Сказание за сибирската земя“.

„По тургеневските места“. Така се нарича новата кинокартина, завършена по-миналия месец в Московската студия за учебни филми, по поръчка на М-во на просветата на РСФСР. Това е вторият учебен филм по руска литература; първият — „Смъртта на поета“ (за Лермонтов) е бил пуснат още преди войната.

Кинокартината „По тургеневските места“ ще се прожектира в училищата по време на класните занимания, посветени на Тургенев.

Авторите на филма — сценаристът Н. Топорков и режисьорът П. Малахов — са използвали богатия иконографски и музееен материал за живота на писателя. Пред учениците ще бъдат показани на екрана имените на Тургенев, Бежина лъка и други места, описани в „Записки на един ловец“. Чрез показаните във филма картини, портрети, ръкописи, писма и книги зрителите ще се запознаят с разните етапи в живота и творчеството на Тургенев.

Кинокартината разказва и за разрушенията сторени от хитлеровските орди в тургеневското имение. Фашистите счурили арката при входа, разрушили училището за селските деца, с което толкова се е гордеел Тургенев, превърнали в обор местната църква, обезобразили гробницата, гдето е погребан дядото на писателя, обезобразили с куршуми скулптурния бюст на Тургенев...

Кинокартината завършва с кадри, показващи тургеневските места след тяхното пълно възстановяване.

Алдо Фабрици (в ляво) в една сцена из новия италиански филм „Моят син учителът“.

Чехословакия

III международен кинофестивал в Марианске Лазне

НАГРАДЕНИТЕ ФИЛМИ:

Голямата международна награда: „Освиенцим“ (Полша).

Международната награда за мир: „Руският въпрос“ (СССР).

Международната награда за труд: „Сказание за сибирската земя“ (СССР).

Наградата за най-добра режисура: на Уилям Уилер за „Най-хубавите години от живота ни“ (Съед. щати).

Наградата за най-добри снимки: на Габриел Фиджероа за „Рио Ескондидо“ (Мексико).

Наградата за най-добър сценарий: на А. Первенцев за сценария на „Третият удар“ (СССР).

Наградата за най-добра филмова музика: на А. Хачатурян за музиката на „Руският въпрос“ (СССР).

Наградата за най-добро актьорско изпълнение: на Маллен Робинзон за играта ѝ в „Братя Букенкан“ (Франция).

Наградата за най-добрия късометражен филм по сценарий: „Те виждаат отново“ (СССР).

Наградата за най-добрия късометражен репортажен филм: „Един — хиляда — милион“ (Чехословакия).

Наградата за най-добрия кулден филм: „Господин Прокоук филмира“ (Чехословакия).

Наградата за най-добрия рисуван филм: „Ангелската дреха“ (Чехословакия).

Наградата за най-добрия цветен филм: „Сказание за сибирската земя“ (СССР).

Кинофестивал на трудещите се

В гр. Злин бе закрит на 5 август кинофестивалът на трудещите се. В продължение на една седмица повече от 100,000

души са посетили кинопредставленията. Най-голям успех са имали съветските филми: „Сказание за сибирската земя“ и „Руският въпрос“ и полският филм „Освиенцим“, („Последният етап“), които са класирани на първо място.

Съюзът на работниците по културата и изкуствата при Р.О.Г. (Революционно профсъюзно движение), в което членуват всички чехословашки киноработници, е отправил до общото събрание на английските киноработници следната телеграма: „Чехословашките киноработници поздравяват общото събрание на английските киноработници. Не вярвайте на слухове за тоталитарен режим в Чехословакия, както не повярвахте на слухове за „железна завеса“. Смятайте развитието на нашите събития като по-нататъшна крачка по пътя към социализма.

Съюзът обединява всички чехословашки киноработници с останалите трудещи се на чехословашката република. Ние обещаваме да се борим заедно с английските си братя за демокрация, свобода и мир!“

Известният композитор Ханс Айслер, изгонен от С. А. Щ. за така наречената „противоамериканска дейност“, е сключил в Прага договор, по силата на който се задължава да напише музика за чехословашкия филм „Тройка-спатия“.

Швейцария

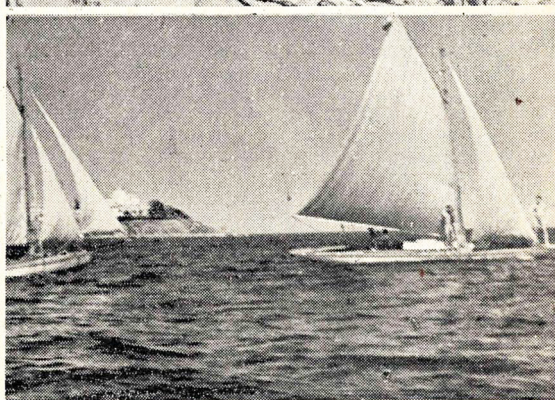
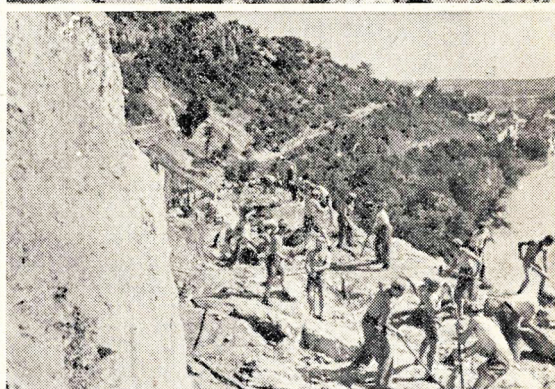
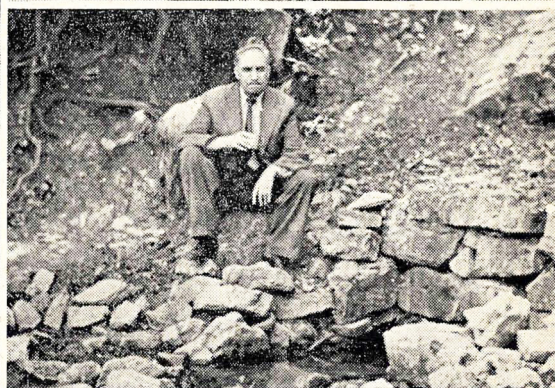
В Швейцария ще се снима един нов филм по безсмъртната творба на Шилер „Вилхелм Тел“. Музикалният съпровод на филма ще бъде по едноименната творба на Росини, но по съдържание и замисъл няма да се покрива с операта на Росини.

България

Публично обсъждане на българската кинохроника

На 6. VIII. вечерта се състоя публично обсъждане на българската кинохроника, по случай юбилейния бр. 200 на кинопрегледа. Редакторът на кинопрегледа Юрий Арнаудов изнесе кратък доклад (вж. стр. 3 и 4 в този брой), след което бяха прожектирани кинопрегледи № 1, № 100 и № 200. В последвалите разисквания бяха изтъкнати както качества, така и слаби страни на кинопрегледа и се посочиха възможности за неговото още по-голямо подобрене.

ИЗ ЮБИЛЕЙНИЯ КИНОПРЕГЛЕД № 200

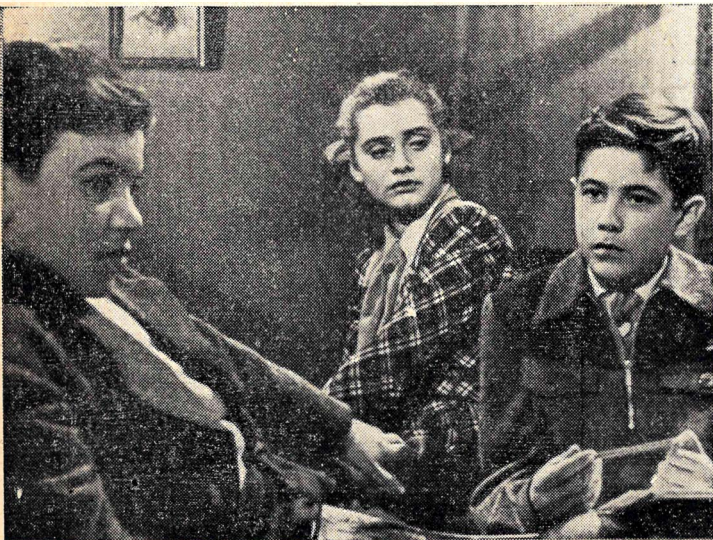

От горе надолу:

1. 70-годишнината на големия наш писател Елин-Пелин. Писателят в разговор със своя брат за добрата реколта.
2. Елин-Пелин. При любимия си извор в родното село.
3. Бригадири на линията Ловеч-Троян.
4. Състезание с платноходки по Черноморското крайбрежие.

„ЧЕРВЕНАТА ВРЪЗКА“

Продукция от 1948 г. на „Съюз-етфилм“, по едноименната пиеса на Сергей Михалков, играна с голям успех на сцените в Съветския съюз, поставена и у нас в редица провинциални театри, както и на сцената на Софийския младежки театър. Трябва веднага да се отбележи, че това е младежки филм за възрастни. Зашото ако героите на филма в голямата си част са деца, то проблемите, поставени за разрешение, се отнасят колкото до децата толкова и до възрастните, които водят и насочват децата в техния жизнен път. Нима въпросът за другарството, за необходимостта всеки да бъде включен в редовете на своята организация, за дисциплината в тази организация, за чувството на отговорност към поставените за изпълнение задачи не са проблеми, отнасящи се и за възрастните?

Сцена из филма „Червената връзка“

Толкова важните въпроси — за възпитанието на децата в семейството, в училището, в организацията, за насаждане у тях чувство на гражданска гордост и дълг, за култивиране най-възвишени и благородни качества на честно и истинско другарство, упорит труд, неотслабващо влечение към усъвършенстване, са поставени на разглеждане сериозно, спокойно и открито. Сценарист и режисьори просто беседват със зрителя. Те учат както малките, така и възрастните — родители, учители, ръководители. Започвайки с въпроса за това, каква висока чест е за съветския младеж да носи червената пионерска връзка — част от родното, бойно, червено революционно знаме, т. е. да бъде член на славатата сталинска пионерска организация, сценарист, режисьори и изпълнители успешно и с майсторство разрешават и редица други теми по възпитанието на децата. Те показват на младите какво значи истинско другарство, че това са здрави връзки между равни, които не трябва да прикриват недостатъците си, а сочейки ги открито, със взаимни усилия да се мъчат да ги превъзмогнат; те учат младите, какво значи организация, какво значи задължение към поставени за изпълнение задачи; те успешно насаждат чувството на граждански дълг към подрастващите съветски хора.

Пълни с разбиране, благородство и гордост думи казва една от героините на филма: „В вашата страна човек може да се роди със всякакъв цвят, и черен, и жълт и какъвто и да е, все е лош! Никой няма да бъде добър! Никой! Ето, това е шастие!“ От друга страна възрастните разбират, че с децата, за да има резултат, трябва да се бележи в няги сериозно, никога с пренебрежение. Търпеливо, упорито, трябва да им се посочват грешките, като не се избягва да се изтъкнат и добродетелите им. Добра личен пример трябва да бъде едно от най-употребяваните средства при работата с децата.

Тази хубава „Педагогическа поема“, тези прекрасни беседи за „Възпитание на чувствата“ у децата, е пресъздадена на екрана много живо, конкретно, съвсем реалистично, с хубав и богат драматичен диалог, една дълбоко действащи и възвуща сцени.

Самият драматичен конфликт се развива последователно, логично, в подходяща не богата обстановка и хубаво развизижен мизансцен. И струва ми се, че дори и да липсваха някои от сцените (карнавала, пързалката, в гората, финалния първомайски парад), създаден от режисьора може би и за разнообразяване на обстановката, филмът все би загубил от стойността си. Трябва да се подчертае особено голямото постижение на младите изпълнители в централните и епизодични роли. Та това са почти завършени актьори. Този факт идва да потвърди възторжените и дълбоки думи на Шура, за това, че във великата стана на социализма „... още от най-ранно детство ти са открити всички пътища“.

Йор. Величков

„ВОТРЕН“

Балзак е написал две-три пиеси, от които „Вотрен“ е най-несполучливата. Неговото романно творчество, което се различава като река в „Човешката комедия“, огромно и героично, и днес и в бъдеще ще бъде извор на художествена наслада и история на времето, в което е живял неговият автор. Но в драматургията той „се хвърля през глава“, със спекулативната цел да спечели по-скоро и повече пари. И в такъв момент, когато нуждата отново го притиска с тежките сили, Балзак „трябва“ да напише, след първия си пропаднал опит и нова пиеса. Историята на „Вотрен“ е наистина забавна. Писателят сключва с директора на парижкия театър „Порт Сен-Мартен“ договор за драматизация на своя герой Вотрен. А образът на Вотрен, който е станал извънредно популярен от романите му „Отец Горюи“ и „Загубени илюзии“, и които щял да бъде играл от знаменития актьор Фредерик Лометр, наистина възпламенява паричната жажда на двамата контрагенти. Но пиесата

оше не е написана. Наближава денят, в който тя трябва да бъде предадена за речуване от театъра. И тогава се случва нещо, за което поетът Теофил Готие казва в своите „Портрети“. Едно денонощие преди срока Балзак събира у дома си неколцина свои приятели, а да му помогнат да напише „Вотрен“. На Готие и на останалите той възлага да напишат по едно действие, а сам се заема с петото. Но никой не знае какво да пише, Балзак едва очертава сюжета и темата. Въпреки това, обаче, приятелите изкалпват „Вотрен“, която пиеса не само пропада в театъра, но и бива забранена да се играе. Създадена за един ден, тя умира като един деневка. А значителният образ на Вотрен от романите на Балзак, в пиесата, както отбелязва Цвайг, става смешен урод.

По смислено към кинодраматизацията на Вотрен е пристъпил Пиер Беноа. Но и той е трябвало да взема отгук-оттам из романите на Балзак, да комбинира сюжета и неговите герои, да скрпва около сложния душевен образ събития и епизоди, които могат да послужат за филмово произведение. Затова и сценарната композиция на филма „Вотрен“ тежи от много повествувателни варианти, но затова пък и филмът е наситен с тревогата на балзаковите романи. Филмът, обаче, успява да наложи своя стил на зрителя само чрез играта на Мишел Симон. Тя е наистина забележителна! Престъпникът Вотрен, който търси възплъщение на идеала си за живот и иска да го постигне чрез Люсиен Шурдон, изобразява в чудатия си конфликт с обществото демоничната сила на човек, за когото иезуитският принцип „целта оправдава средствата“ е висш закон. В неговите намерения и постъпки зрителят вижда нитчанска воля за власт, онази сяпа стихия на безумието, която не брой, не смята жертвите по своя път. И този ритъм на филма напомня за прозренията на Балзак, който в своята „Човешка комедия“ не пропуска да очертае и рождението на жестокия нацист в нашата епоха.

Вотрен наистина не убива, той само крие зад абатския кръст престъпни си лице и оставя другите да убиват. Неговата жажда за пари расте със жаждата му да извае по своя воля и вкус един човек. Властта му над Люсиен е демонична и съзнателно жестока. Не го възпира и любовта на младия човек към Естер, която чрез тази имно любов се пречества и издига нравствено. Вотрен, обаче, не иска да помисли за човешкото у човека. Той мисли, че само парите ще създадат щастие на младежа, че титлата „маркиз“ ще му осигури най-доброто бъдеще. Но развързката открива намеренията на безумния престъпник Вотрен. Естер се самоубива, Люсиен предава своя „покровител“, обществото раздвижва всичките си колелца,

Мишел Симон във филма „Вотрен“.

за да проникне зад тази тъмна афера, но властта прикрива престъплението. Тя освобождава интелектуалния убиец, който би могъл да й служи като вярно псе. ... Вотрен излиза от затвора без никакво угризение на съвестта, за да търси по друг начин осъществяването на своя тъмен идеал. ... И когато сваля шапка пред гробната плоча, под която са заринати Естер и Люсиен, той отново е полият лицемер, който се интересува само от личната си воля за власт и презира всичко, което не иска да й служи. В неговия образ Балзак наистина е запечатал чертите на социалния хищник.

Затова филмът „Вотрен“ разкрива явния враг на човешкото щастие. В него с балзаковски стил режисьорът екранизира и една реалистична сатра на живота през миналото столетие: тъмния живот на маркизите и бароните, покварата им, продажността на администрацията, разврата на „висшите“ кръгове, клюката и нейните подли автори, карриеризма, в който винаги някоя дамичка покровителствува кавалера и т. н. В това отношение „Вотрен“ е филм с реалистична творческа замисъл. Наситен с напрежението и на балзаковския творчески дух, „Вотрен“ е още и филм със завладяваща художествена образност: в неговата рамка играта на Мишел Симон одухотворява в лицето на Вотрен съзнателния и жесток потисник на свободата, автократичния иезуит, който тъй много прилича на съвременния империалист отангласаксонски стил.

Вотрен не иска да знае за човека, той търси само собственото си задоволяване. И под маската на лицемерието той унищожава всичко по своя път. Той и не иска да помисли за някаква любов или социална правда. За него щастие е само в парите и лежи само в ръцете на техните господари. И затова Вотрен събужда у зрителя осъзната ненавист и чувство за борба с вотреновците в живота.

Стефан Станчев

„ПРЕД НЕГО ТРЕПЕРЕШЕ ЦЯЛ РИМ“

Един от следвоенните италиански филми. Рим отново трепери пред нов и още по-жесток Скарпия. Една нова Тоска се бори за своя любим, но този път тя се бори и за свободата на своя народ).

След дълго отсъствие от нашия екран, естествено беше италианският филм да се посрещне с повишен интерес. И наистина, първите филми, излезли след войната, преди окончателното окупиране на Италия от американците и закрепване на реакцията там, показват, че нови филмови творци са се опитали да създадат нов, жизнено-правдив облик на италианската кинематография.

С право съвегското списание „Киноизкуство“ бележи, че филмите, излезли непо-

средствено след войната са „новото слово на италианската кинематография“.

Затова и американците направили всичко възможно, за да задушат това ново слово. Те окупираха италианския екран с познатата империалистическа бруталност и оставиха за гъзвигата италианска кинематография само 12 седмици в годината за местния филм.

Във филма „Пред него трепереше цял Рим“ сценарист и режисьор са направили една сполучлива аналогия в трагичните съдби на Рим по времето на събитията, описани в „Тоска“ и по време на немската окупация.

Това е една историко-политическа аналогия, доста убедителна и вълнуваща. Това е дало и възможност на създателите на филма да вмъкнат почти едва трета от прекрасната музика на Пучини от операта му „Тоска“, което подсилва емоционалността на филма.

Сюжетът е взет от италианското съпротивително движение, по времето, когато отстъпващите немци се превърнаха на брутални и жестоки окупатори на бившите си съюзници, поискали да се освободят и изградят една нова, демократична власт.

Но в различие от филмите „О, мое слънце“, „Рим открит град“ и др. тук съпротивителното движение е показано като изникнало и движено главно от интелектуалните среди. Тук липсва на ролята, липсва неговата твърда и непреклонна воля да се освободи от чуждите и свои побратими.

Американски парашутист — диверсант пада наблизо до вилата на главния герой, който е лемократично настроен и дава убежище на политически бегълци от Полша. Той го укрива и спасява и така се активизира в движението. А неговата приятелка (Ана Маняни) оперна певица, отначало подпомага от чувство на състрадание, а после навлиза в движението, за да спаси своя любим.

И само на едно място се споменава Червената армия, която разгроми общия враг и спомогна за освобождаването и на самата Италия. Споменато е само пътят за офанзивата на маршал Малиновски. И накрая филмът завършва с оперната сцена от „Тоска“ когато Каваради си смело се заканва на Скарпия, че ще се освободят от него. Но салонът е украсен със знамената на Америка и Англия само ...

Ясно е, че това е направено в угода на новите окупатори, които иначе биха забранили филма.

Отлично подобреният артистичен екип е бил използван майсторски от режисьора, който въпреки дългите и статични сцени от операта е съумял да внесе динамика и напрежение в следващите съвременни сцени и епизоди.

Режисьорът тук се е опитал отново да възкреси едрия план на лицето, така много прилаган в немия филм, използвайки неговата интимност и изразителност, като на много места е провел цели диалози, показвайки в едрото само лицата на героите.

Сполучливо са обрисувани хитлеристките тигове. Със завиден реализъм е подчертана тяхната жестокост, брутално показана и въздигана от тях като добродетел. Нотук липсва масовият терор и зверства на италианския народ, който им обявя войната. Тук са дадени единични случаи, които не са типични и които изглеждат като изключение за хитлеристките варвари.

На тях убедително макар и не всестранно е прогнотизиран здравият патриотизъм на италианските интелектуалци. За тях изкуството в тези дни е станало само средство за прехрана и прикритие, а главната

Сцена из филма „Пред него трепереше цял Рим“

цел на живота им е изместена на плоскостта на борбата.

Със здрав реалистичен подстъп се е отнел режисьорът към своята задача и е дал сравнително убедителна реалистична линия на филма.

За неговата емоционална завършеност естествено спомага прекрасната музика на Пучини, бликваша не само от оперните сцени, но умело вмъкната и в останалите епизоди.

Въпреки посочените слабости и недостатъци филмът увелича със своята непринудена драматичност и героизма на борбата за свобода.

Не е чулно тогава защо така настървено американците се нахвърлиха и с помощта на местните си слуги успяха да завладеят италианския екран, на който поставиха своите паталогични, спиритуалистични и гангстерски боклци. С тях те потигат едновременно две цели — деморализират италианския народ и с това го демобилизират в борбата му за независимост и свобода, а от друга страна го ограбват чрез собствения му екран. А и с едното и с другото унищожават италианската прогресивна кинематография като запазват едно незначително място само на реакционната и католическа продукция.

П. Здравелин

Сказание за Сибирската земя

От

Иван Пиръв

кинорежисьор, лауреат
на Сталиновата премия

„В подкрепа на великите сталински планове Златният Сибир застава!“

ОТ ЗАМИСЪЛА ДО СЦЕНАРИЯ

Сибир е моята родина. И отдавна още, когато снимах филми за Украйна, Дагестай, Русия, аз носех в душата си мечтата да поставя филм за родния Сибир, за красотата на неговата природа, за силата и благородството на неговите хора.

Окончателно решение аз посветя на тази тема новата си работа аз взех в 1945 г. Но замисълът на произведението, както винаги става, се зароди и оформи постепенно.

Като спомен от детството и младостта дойде и любимата песен „По дивите степи на Задбайкалието“ — песен на стария Сибир, превърнат от царизма в място на торга, смърт и скръб. Но през годините на сталинските петилетки Сибир неузнаваемо се преобрази. За това преобразование на Сибир, именно, за съветските хора, патриоти-труженици, ми се искаше да създам музикално поетично произведение — кинохимн на Съветския Сибир.

Редом с това живееше и друга една тема. Кинокартината трябваше да разкаже за кръвната връзка на съветския художник с народа, за любовта на нашия народ към изкуството и талантите. В центъра на филма виждах един млад съветски музикант, който превъзможва затрудненията от нараняването му през войната и отдава своя талант в служба на народа.

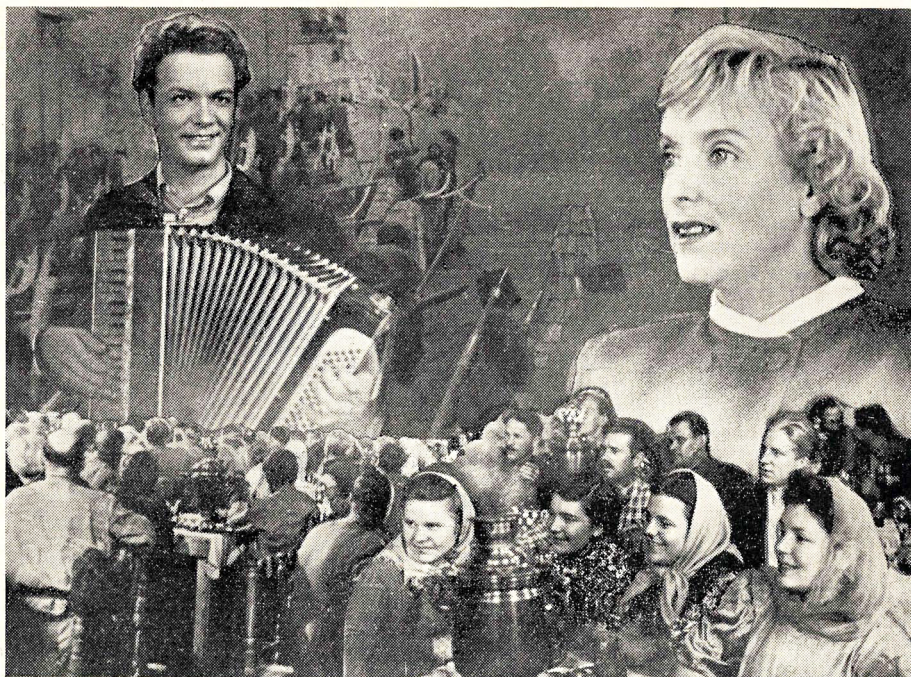
При творческите търсения на сюжета, героите, драматургическите конфликти — си припомних повестта на Кулприн „Гамбринус“, нейния герой — цигуларя Сашка и думите, с които разказът завършва: „Нищо! Човек може да бъде осакетен; но изкуството всичко ще понесе, всичко ще победи“.

Така се нанизваха брънките на бъдещия филм, и когато неговата идея, образи, конструкция станаха ясни, започна работата по сценария.

РАБОТАТА ПО СЦЕНАРИЯ

Сценарият се писа за определени актьори. Героят на филма, Андрей Балашов е талантлив пианист, студент в Московската консерватория. През време на великата Отечествена война той храбро се сражава на фронта. Нараняването на лявата му ръка го лишава от любимата професия. Непълноценността му като пианист става очевидна след неговото демобилизиране и завръщане в Москва. Преживявайки тежко този удар, Андрей напуска столицата и заминава за своята родина — Сибир. И там, вдъхновен от чудесните преобразования на своя роден край, от душевната красота на хората, които живеят там, заобиколен с любовта и деликатното съчувствие на народа, той преодолява минутите на отчаянието и безнадеждността и отново става художник. Той създава прекрасната симфония — „Сказание за сибирската земя“.

Изпълнителят, който ще успее правдиво и силно да предаде благородната слънчаност,

Из филма „Сказание за сибирската земя“.

интелектуалност, целеустременост на Андрей, аз виждах в артиста В. Дружников. Създавайки образа на шофьора Яков Бурмак, човек със широка натура, голяма душа и подкупващ с непосредственост, ние имаме пред вид особеностите на обаятелния дар на артиста Б. Андреев, когото бях „открил“ за киното при постановката на филма „Трактористи“. По същия начин бяха написани ролите на Наташа и професора Валим Сергеевич — за Ладинина и В. Зайчиков.

По трудно беше да се намери актриса за ролята на Настенка. Ние прегледахме

около 30 актриси от московските театри и студии, но спряхме на студентката от третия курс на Московския театрален техникум — Вера Василева. Младата дебютантка оправда напълно нашите надежди.

ЦВЕТЕН ИЛИ ЧЕРНО-БЯЛ?

Този въпрос дълго занимаваше и мен и главния оператор В. Павлов. Искане ни се, разбира се, кинокартината да бъде цветна. Цветовете, обаче, в американските и западноевропейските филми не ни харесаха. Опитите на наши майстори в тази област не ни задоволяваха в много работи. Трябваше да се намери такова разрешение, че цветовете в кинокартината да бъдат не ярки, а меки, но в същото време и сочни.

Два месеца посветиха операторите В. Павлов и Н. Болшаков на опитни снимки — вътрешни и външни. Нашите творчески търсения не се ограничаваха само в работата на филмовата лента. Ние с любов изучавахме великолепното наследство на руските живописци. В техните картини ние търсехме отговор на много въпроси, които ни вълнуваха. Особено ни интересуваше творчеството на В. Суриков, биографията на художника, неговият път в изкуството. Народните образи, създадени от талантливата му четка, бяха близки до духа на бъдещия филм. И даже за тема на един от епизодите във филма — „Завладяването на Сибир от Ермак“ — послужи известният шедьовър на суриковското творчество.

МУЗИКАТА НА ФИЛМА

Обикновено под музикален филм се разбира кинокартина, в която има няколко песни, които се изпълняват от героя или героинята и които лесно се запомнят. В известна степен и аз вървях по този път при създаване на първите си музикални комедии.

Но сега трябваше да се откажем от отпеканата пътечка, трябваше да се преодолее

Режисьорът Ив. Пиръв (в дясно) и артистката М. Ладинина в момент на работа по филма „Сказание за сибирската земя“.

Вл. Дружников

Б. Андреев и В. Василева

М. Ладнина

тази установена традиция, чиито корени следва да се търсят извън пределите на нашата родина, в съвременното буржуазно изкуство.

Започнаха търсенията на музикалната форма на бъдещия филм. Сега, при прожектиране на кинокартината, от екрана 70 минути звучи музика. Това са нарочно написаните за филма от композитора Н. Крюков симфония, хорове, хорали, песни, солови номера. Това са още откъслечи от симфонически и камерни произведения на Чайковски, Рахманинов, Скрябин, Шопен, Лист. И, най-после, това е народна музика, обредни песни и танци.

Обединяването на тези елементи в една, органически сполучлива музикална партитура, за нас бе принципно важна работа.

Не по-малко сложно беше и записването на музиката. Цялата музикална част на филма, съставляваща 32 фонограми, бе записана преди още да започнат снимките. Зрителят, който гледа филма, не си представя образа отделно от звука. А при нашата работа, прослущвайки музиката преди да бъде записана, се явяваше необходимо да си представяме бъдещите кадри, тяхното съдържание, вътрешно-кадровото действие, неговото драматическо напрежение. Този процес, продължил два месеца, изискваше от създателите на филма съчетание на точно математическо пресмятане и ярко твор-

ческо въображение. Затова пък артистите се снимаха при наличността на фонограма. Това много им помагаше.

За музикалното оформяване на филма „Сказание за сибирската земя“ бяха привлечени най-добрите колективи и изпълнители в столицата. Музиката се записваше от един от най-добрите звукооператори В. Попов, във великолепно обзаведения Дом на звукозаписа. Текстът на песните е написан от Е. Долматовски, а стиховете — от И. Селвински.

Всички сола във филма се пеят от киноактьорите М. Ладнина, В. Василева, В. Дружников и Б. Андреев.

КИНОЕКСПЕДИЦИЯТА В СИБИР

Веднага щом започнаха в павилионите снимките на игралните сцени, група московски оператори отиде в Сибир. Те снимаха в Алтай, при Байкал, в Камчатка, в планините на Саян и Хинган, строежите и индустриалните центрове на Сибир. Най-добрите от тези снимки влязоха във филма и преминават пред зрителя под звуците на ораторията във финала на кинокартината.

По-късно замина в киноекспедиция и целият наш основен колектив. С 12 вагона ние откарвахме най-сложни кинотехнически съоръжения, необходими за цветни снимки в природата — осветителна апаратура с подвижни станции, тонвагени и много други.

Един ден жителите по бреговете на Енисей видяха да плава по могъщата река внушителен керван от три огромни шлепове, теглени от мощни влекачи. Яколко леки моторни катера придружаваха кервана. Силни прожектори осветяваха живописните брегове на Енисей, а над широките речни простори, над глухата сибирска тайга (безкрайна, непроходима сибирска гора. бел. ред.) звучеха мелодията на филма, предавани от високоговорители.

Нашата група се установи на 200 км. от Красноярск. Там заснехме всички външни игрални епизоди, а също и производствено твърде трудната сцена — битката между дружините на Ермак и челните отреди на сибирския цар Кучум.

Целият колектив с благодарност си спомня сърдечното гостоприемство на сибирците и неocenимата помощ на обществените организации в Красноярския край.

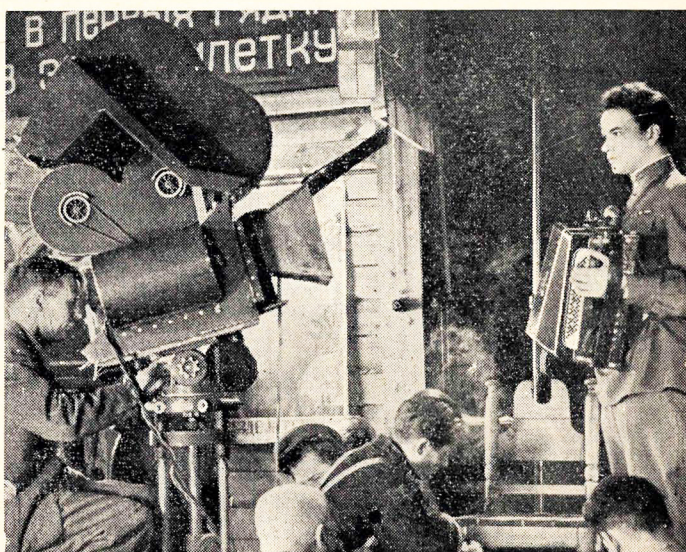
Такъв беше пътят от замисъла на филма до неговото осъществяване.

Страстно, многогодишно желание — да поставя филм за родния край — се изпълни. Кинокартината отиде между зрителите, всред народа.

Нека „Сказание за сибирската земя“ бъде първият, но не единствен филм за прекрасния Съветски Сибир, чиито многостранен цветен живот може да вдъхнови моите другари в изкуството за създаване на нови филми.

Постройка на декорацията на разрушена от бомбардировка сграда в кинокартината „Сказание за сибирската земя“.

Момент от снимането на филма „Сказание за сибирската земя“. В ляво е режисьорът Ив. Пирьов, в дясно — актьорът Вл. Дружников.

ИВАН АЛЕКСАНДРОВИЧ ПИРЬОВ

(ИЗ КНИГАТА НА ВЛАДИМИР ВЛЧЕК)

Иван Пирьов принадлежи към младото поколение съветски кинорежисьори. Основните белези на неговата работа са творческа смелост, решителност и новаторство.

Всички негови филми са много прости. Техните картини са лесно разбираеми и близки на народа и са пълни с топлина и сърдечност. „Мислите и чувствата на този човек на изкуството отговарят винаги на мислите и чувствата, с които живее народът“. Тези думи написа за Пирьов в-к. „Московский болшевик“ след премиерата на неговия филм „Шест часа вечерта след войната“.

И наистина, Пирьов е популярен преди всичко със своите народни комедии, макар малцина да знаят, че е създавал филми със сериозен характер и че напоследък се е занимавал със сценичната обработка на „Идиот“, прочутата творба на Д. Стоевски. Запознах се с него в Москва, когато организираше московския „Дом на киното“. Мнозина се страхуват от него, понеже е известно, че не се бои да каже истината в очите на човека, но други точно за това го обичат.

Пирьов произхожда от Сибир, от Алтайския край. Детинството си е прекарал в мизерия. Бил е овчар. Революцията му дава възможност да се образова. Работата си в изкуството е започнал като артист в Московския работнически театър „Пролеткулт“, в който на времето си е работил Айзенщайн. След това става асистент на режисьора. Заедно с асистентската работа пише сценарии за филми, а в 1928 год. започва самостоятелно да работи филма „Чуждата жена“. От тогава е създал още девет филма — повече комедии. Сам е писал или е подпомагал писането на техните сценарии. Тези филми са: „Държавен чиновник“ (1930), „Конвейерът на смъртта“ (1933 г.), „Партийният билет“ (1936 г.), „Богатата годеница“ (1936 г.), „Трактористи“ (1939 г.), „Любимото момиченце“ (1940 г.), „Свинарка и пастир“ (1941 г.), „Секретарят на райкома“ (1942 г.) и „Шест часа вечерта след войната“ (1944 г.). От всички тези филми Пирьов най-много цени „Шест часа вечерта след войната“. Завършил е тази комедия при най-лоши условия в октомври 1941 год, когато германците бяха пред Москва. Нейният прост хумор помагаше за повдигане настроението в най-трудните минути за съветския народ.

Още от първия си филм Пирьов работи само със съвременни сюжети. Неговите кинокартини винаги са израз на това, което дълбоко засяга живота на народа. „Чуждата жена“ беше филм в феялен тон, осмиващ буржоазното общество. „Партийният билет“ бе изготвен през време на острата борба с петата колона в СССР. Колхозните комедии рисуват промените, които настанаха в руските села при социализацията на земята. „Секретарят на райкома“ беше първият филм за партизаните в дните на великата Отечествена война, а кинокартината „Шест часа вечерта след войната“ предказа това, което година след завършването на филма стана реалност на действителност. Всички негови филми са близки на народа. Те рисуват съвременния живот на руския народ и запазват във всичките си детайли неговите багри.

Пирьов създаде свой филмов стил особено в комедиите. Техният музикален извор е руската песен, руският фолклор, руските танци, навици и обичаи. В тях няма изку-

ствено изградени положения с цел да се създаде ефект.

Пирьов обича простия, пълен живот. В неговите филми хората гласно се смеят, жаловито плачат и пеят с възторг. Григорий Александров казва за него: „Пирьов избягва полутонувите. Той е художник на пъстрите, силни багри. Предпочита бързия темп пред бавния ритъм на действието, не обича недоизказани думи и говори ясно и високо“.

Поетът Виктор Гусев, най-добрият сценичен помощник на Пирьов, написа за него майко преди смъртта си: „У Пирьов живее истински поет. Неговото отношение към артиста е поетично-мечтателно, приема образите на действителността и с пламенно сърце пее за нашия живот...“ Целия си поетичен свят Пирьов отдава в служба на единствената висока цел — да служи на своя народ и на своята земя.

КИНОРЕЖИСЬОРЪТ ИВАН ПИРЬОВ

„... Родил съм се в 1901 год. в Сибир, в село Камен, разположено на брега на широката сибирска река Об.

Родителите ми са кореняци сибирски селяни. Баща ми умря в 1905 г. и майка ми скоро след това отиде да работи в града, като ме остави на грижите на дядо ми, комуто аз от 8-годишна възраст започнах да помагам в стопанската работа.

Когато навърших 11 години аз отидох при майка си в града, където изкарвах сам прехраната си, като поислужник в лавка, помощник-майстор в колбасническа работилница, помощник-готвач в кръчма и др.

Към края на 1915 г., повлиян от патриотическите писания на местния вестник, аз избягах от къщи, за да воювам с германците. И успях не само да се добера от далечния Сибир до фронта, но и да взема участие в сраженията, в които два пъти бях раняван.

В 1918 г. постъпих доброволец в редовете на току-що създадената Червена армия и бях изпратен на източния фронт срещу Колчак.

Когато нашата част от Червената армия беше в Екатеринбург, аз се увлякох от театъра и в свободното си време от военна служба започнах да се уча в театралната студия при клуба на железничарите и посещавах лекциите в народния университет.

В 1921 г. се демобилизирах и преместих в Москва, където постъпих на учение в театралната студия на Пролеткулт, като едновременно с това, като студент-актьор, започнах да играя в различни представления.

От 1923 г. аз бях вече професионален актьор, но не ми се искаше да се подчинявам на чужда творческа воля, а исках сам да правя постановки.

Под влияние на тази мечта, в 1925 г. аз постъпих на работа в студиото на Гос-

кино (така се наричаше по-рано киностудията „Мосфилм“).

Първите три години работих като асистент на най-старите руски кинорежисьори: Е. Тарич и Иванов — Барков, участвайки в постановките на редица филми, между които и нашумелите на времето си „Шлагери“ като „Крилата на роба“ и „Капитанската дъщеря“ (по повестта на А. Пушкин).

В 1928 г. ме извикаха в дирекцията на студията и ми възложиха самостоятелна постановка. Това беше сатиричната комедия „Чуждата жена“...

По-нататъшната ми биография — това е само просто изброяване на поставените от мен филми...“

Така скъпернически разказва за себе си Иван Пирьов, един от най-големите съветски кинорежисьори, пет пъти удостоен със Сталиновата премия за най-добрите постановки от него филми.

Излязъл от народа, Пирьов е раснал и се е оформявал наедно със своята страна.

Кипящата енергия и неизчерпаемият оптимизъм са присъщи не само на характера му, но и на творческия му стил. Всички създадени от него филми утвърждават живота и разглеждат най-острите въпроси на съвременността и поради това и досега не слизат от екрана.

В своята първа постановка — филма „Чуждата жена“ Пирьов остро и злѣчно осмива тъмните страни на дотогавашния бит и утвърждава новия морал, основан на уважение към жената, като към равноправен член на обществото.

В следващата си работа „Държавният чиновник“ (1930 г.) Иван Пирьов в сатирична форма разобличава оцелелите след революцията чиновници-бюрократи, които се опит-

Иван Пирьов

нат да запазят своя „стил“ на работа и в съветските учреждения.

„Конвейерът на смъртта“ (1932 г.) е филм, в който Пирвов издига своя глас за протест против безчовечната експлоатация на човека от човека.

Кинокартината „Партийният билет“ (1935 г.) като че завършва първия етап от неговото творчество. В този вълнуващ, пълен с драматически положения филм Иван Пирвов създава образа на човек, член на комунистическа партия, който запазва в личния си и обществен живот моралната чистота и дълбоката принципност на борец за създаване на новото социалистическо общество.

През 1938—39 г. Пирвов поставя филмите „Богатата годеница“ (у нас — „Украинска рапсодия“) и „Трактористи“, изобразяващи щастливия живот и работата в съветското колхозно село. За постановката на „Богатата годеница“ той получи Сталиновата премия първа степен.

От този филм нататък Пирвов разработва нов жанр музикална комедия, който достига своята завършеност и пълна чистота във филмовата комедия „Свинарка и пастър“, поставена в 1941 г. по сценарий на поета В. Гусев. За този филм Пирвов получи втора Сталинова премия.

Скоро започналата Отечествена война (1941—1945 г.) измени, естествено, творческите замисли и перспективи на Пирвов. Той забравя временно комедийния жанр и в не-обикновено трудните условия на евакуираната в Средна Азия киностудия, той създава в Алма-Ата новия си филм „Секретарят на райкома“, за героичната борба на съветските партизани с немските окупатори. За този филм получава за трети път Сталинова премия.

В края на войната, изпреварвайки събитията, Иван Пирвов пристъпва към поставяне на нов музикален филм, посветен на бойния път на младите съветски хора, излезли да защитят родината и бъдещия радостен ден на победата.

В края на 1944 г. този филм излезе на екрана под заглавие „В 6 часа вечерта след войната“ (у нас — „6 часа вечерта след войната“). Зрителите с вълнение и радост гледат финалните сцени на филма, где-то героите се срещат в Москва в деня на победата, както са се уговорили в началото на войната. Няколко месеца след това на небето на Москва блеснаха познатите вече по филма салюти в чест на окончателната победа над фашистка Германия. За този филм Пирвов за четвърти път получава Сталиновата премия.

Последната кинотворба на големия режисьор „Сказание за Сибирската земя“, който е на първо място между наградените със Сталиновата премия най-добри филми през 1947 г. То е музикален и цветен филм, посветен на талантливите съветски хора — композитори, певци, пианисти. Той разказва за възпитанието и издънването на новите кадри в музикалното изкуство. Сценарият е от Е. Помещиков и Н. Рожков. Главните роли се изнасят от Марина Лапина („Трактористи“, „Свинарка и пастър“, „6 часа вечерта след войната“ и др.) и Владимир Дружников („Без вина виновни“, „Каменното цвете“, „Нашето сърце“ и др.).

Тази година Пирвов получи званието „Народен артист на СССР“. Пет пъти лауреат на Сталиновата премия, награден с най-високите звания и ордени (на Ленина, на Трудовото червено знаме) той продължава да работи с неизменяема енергия, създавайки и кулство, достойно за великия съветски народ.

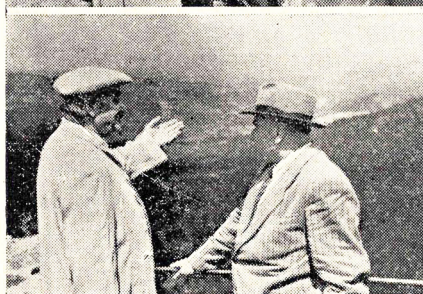
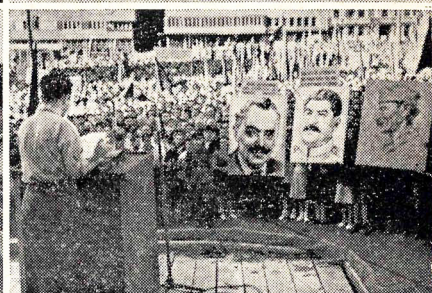
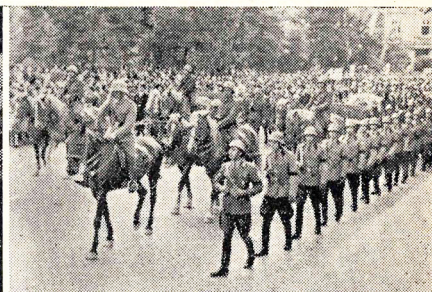
СВЕТЪТ НА ФОТОГРАФИЯТА

От новата пшеница . . . Пекарница в ТКЗС в Добричко

Снимка — Г. Дъчев

СЪБИТИЯТА У НАС ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ФОТОРАПОРТЪОРА

В първата колона, от горе надолу :

1. Подписване договора между демократична Унгария и Народна република България (снимка — Ил. Китанов).

2 и 3. Унгарската правителствена делегация и м-р-председателят Георги Димитров в Рила-планина (снимка — Ил. Китанов).

Във втората колона, от горе надолу :

1. Всенародно погребение на двамата убити летци генерал Борис Ганев и поручик Недялков (снимка — В. Юскеселиев).

2. Всенароден митинг в София срещу монархо-фашистките жестокости в Гърция — (снимка — Ил. Китанов).

3. Посрещане на бригадири от други страни (снимка — Г. Дъчев).

Две големи артистки в домашна обстановка — Тамара Макарова (първата снимка) и Любов Орлова (третата снимка).

На средната снимка — кинорежисьорът Владимир Петров („Кутузов“, „Без вина виновни“) обяснява на артиста Николай Симонов (в дясно) един момент от филма „Сталинградската битка“.

В къщи пристигна подвижно кино. . .

На двата входа са поставени обявления. Освен това телефонистката при домашния комулатор от сутринта звъни и съобщава, че днес ще дойде подвижно кино:

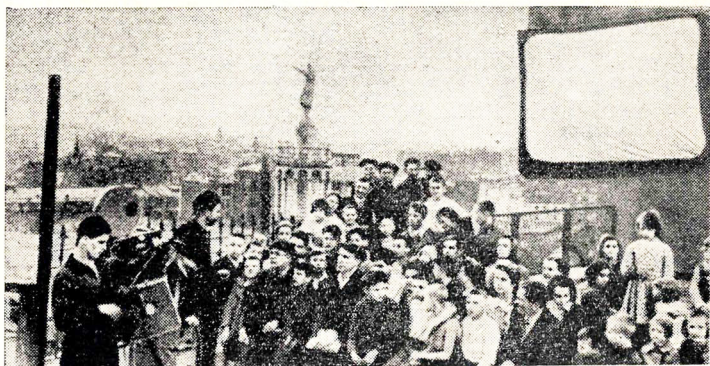
— Ще се проектира кинокартината „Третият удар“. Начало 9½ часа вечерта. Билетите се продават във вестибюла и в канцеларията на домоуправителя.

Безоблачното небе предвещава хубаво време. И затова се реши проектирането на филма да стане на открито. Просторната, с каменни плочи тераса на покрива на десетата московски дом № 10 на Голямо-Гнезниковската уличка се превърна във „висока“ кинозала.

Два часа преди започване на проекцията пристигнаха децата. Те поставиха пейки и заеха хубавите места, като с нетърпение поглеждаха двата проекционни апарата и екрана и слушаха песните, предавани от ви сокоговорителя зад екрана.

Преди да започне проектирането, кинопроекционистът Дорофеев разказа на зрителите за кримските боеве, в които той е бил участник.

Стъмни се, и на фона на нощната Москва заблестяха кадрите на филма. След трудовия ден жителите на големия дом — дом, в който чрез грижите на обществеността добре е организирано прекарването на свободното време — гледаха филм на няколко крачки от своите квартири.

Преди започване проекцията, проекционистът Дорофеев разказва на зрителите за Кримските боеве.

В този дом има обществена библиотека от 800 тома и няколко кръжока: два драматически, един музикален, един хор, балетен, за изобразителни изкуства и стрелков спорт. На малката сцена на същия покрив често се дават концерти и представления. През зимата и в лошо време филми се проектират в червения кът, а през лятото, в хубави вечери — на откритата тераса.

Но не само в този дом се дават кино представления. Градското бюро за подвижни кина има широко множество клиенти. Подвижното кино често гостува в дом № 4 на Хавско-Шабловската уличка, в дом № 9 на Втора Донска уличка и много други. Подвижните кина редовно посещават работническите и студентски обществения, заводи, болници, училища, занаятчийски училища, паркове и градини.

За 1½ година през „подвижните кинотеатри“ са минали 800,000 зрители.

(Из сп. „Огонёк“).

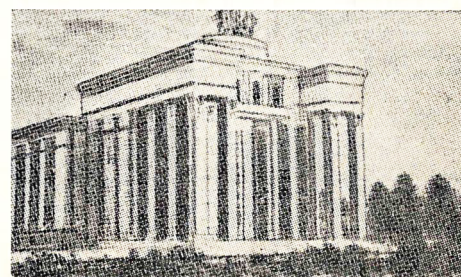
Фестивал на съветското киноизкуство в Пловдив ПО ВРЕМЕ НА МОСТРЕНИЯ ПАНАИР

Тази година по време на Международния мострен панаир в гр. Пловдив се състоя фестивал на Съветското киноизкуство. Пловдивската публика и стеклите се от цялата страна многобройни посетители на панаира имаха възможност да се наслаждават на най-хубавите съветски кинокартини, които напоследък спечелиха международни награди в Марианске Лазни и Злин.

От 28 август до 12 септември във всички кинотеатри в Пловдив бяха проектирани съветски художествени игрални и културни кинокартини, които оставиха дълбоки следи в душите на зрителите. Представени бяха — грандиозният филм „Сказание за сибирската земя“, „Връщане с победа“, „Заклети ергени“, цветните трикфилми „Тихата поляна“ и „Пролетна мелодия“ и документалните и културни филми „Ден на победилата страна“, „Москва — столица на СССР“, „Слава на Москва“, „Ленинград“, „Съветска Белорусия“, „В планините на Крым“, „Долината на река Вахш“, „Съветска Латвия“, „Съветска Естония“, „Нова Аскания“, „Съветска Киргизия“, „Съветски Таджикистан“, „Севастопол“, „Съ-

ветска Башкирия“, „Слънчевият край“, „Големите огньове“, „Знатната свинарка Люскова“, „Съветски спорт“, „Зимна спартакиада“, „Живописта на Репин“, „Останкино“.

Повече от 150,000 души имаха възможност да видят в Пловдив през време на мострения панаир големите постижения на съветското киноизкуство.

Кино-концертна зала в гр. Каменск — Уралск (Свердловска област). Архитект В. Емелянов. На всеруския конкурс за най-добрите сгради построени през 1947 г. тази зала е получила втора премия.

УХОДИЛ НА ВОЙНУ СИБИРЯК

Песен из филма „Сказание за сибирската земя“

Текст: Евг. Долматовски Музика: Н. Крюков

Уходил на войну сибиряк,
С Енисеем, с тайгой прощался
Словно силы для жарких атак
От родимой земли набирался.
Уходил на войну Сибиряк,
С Енисеем, с тайгой прощался.

Сибир, земля раздолбая
Могучая и полновая.
Где есть еще такая ширь?
Ты в душе моей Сибир!

Он в походах хранил и берег
Образ родины, образ любимой.
Много видел он стран и дорог

Сред огня и военного дыма,
Но в походах хранил и берег
Образ родины, образ любимой.

Сибир, земля раздолбая, и т. д.

Лег на сердце чертой огневой
Путь солдата, тяжелый и длинный
Сибиряк воевал под Москвой,
А закончил войну он в Берлине.
Он с победой вернулся домой
Енисей его встретил былинный.

Сибир, земля раздолбая и т. д.

РАЗНИ

Холивудският сценарист Далтон Трюмбо е бил обвинен в противоамериканска дейност и изправен пред съда. Съдията го запитал: „Комунист ли сте?“ Сценаристът отказал да отговори на този въпрос. Съдът го осъдил на една година затвор и 2,000 лв. глоба.

Френският в-к „Les lettres francaises“, като предава това съобщение, завършва иронично: „Да живее американската демокрация!“

На 500 клм. от северния полярен кръг, в едно лапонско селище, е инсталирано кино. Жителите най-много харесвали да гледат филми за живота в тропическите страни...

Според едно съобщение на сп. „La Cinographie Belge“, в Чехословакия, Унгария и др. няма да се прожектират филми с участие на Роберт Тейлор, Адолф Менжу, Джинджер Роджерс, Гари Купер, Роберт Монтгомери, които при разследванията на комисията по антиамериканската дейност със своите показания са клеветели и злопоставяли прогресивните американски киноработници.

Според същото списание цензурата в скандинавските страни е започнала да забранява американските филми на ужаса. От Стокхолм съобщавали, че шведската цензура е забранила през 1947 г. 13 такива филми, а финландската — 15.

ДО НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Галето, Хасково; Димитров, Пловдив и др. — Виторио де Сика (това е истинското му име) е роден в гр. Сора — Италия, на 7 юли 1905 г.; но от много малък до 11-та си година е живял в Неапол. Там е научил неаполитанските песни, които по-късно допринасят твърде много за неговия успех. Баща му бил банков чиновник и по-късно бива преместен във Флоренция, а след това и в Рим, където Виторио завършва средното си образование. Той не бил взел още решение, какво ще следва в университета. Като ученик бил вземал участие в разни представления и чувствувал, че има по-голямо желание да стане актьор, отколкото — лекар, или инженер. И затова, когато научил, че из стната артистка Татьяна Павлсва търси младежи за театралната си трупа, той решил да не пропуска случая. Много скоро той преминава към по-големите и главни роли, но въпреки това публиката не била много ентусиазирана от него — само критиците му предричали големи успехи. И наистина тези успехи идват в 1927 година благодарение на една хубава песня и на „песента“ „Говори ми за любов, Мария“. В скоро време той става един от най-популярните в Италия артисти.

В 1932 година той участва в първия си голям филм „Хората — какви подлещи“. От този момент кариерата му е изключително кинематографна, докато в 1940 година сам той започва да режисира филми. Първият филм, който е поставил, е „Две дузини червени рози“. Първите му филми са в повечето случаи леки и забавни като „Мадлена нула поведение“, но когато се появява неговият филм „Деца на гледат“, публиката и критиците разбират, че де Сика се е променил и поставя пред очите им една тежка проблема. Той започва да отказва да режисира предлаганите комедии и др., които не били по разбиранията и вкуса му. През 1946 год. той се филм са „Шушия“, който има международен успех, а сега подготвя снемането на филма „Кради на велосипеди“ по романа на Бартолини. Американски агенти на Фокс и Селзник много пъти са му предлагали да замине за Холивуд, но той категорично отказва. В 1937 година се е оженил за артистката Джулиета Ризоне — имат една дъщеря, Емилия.

Като актьор е участвувал в следните филми: 1932 г. — „Старата госпожа“, „Секретарка на всички“, „Хората — какви подлещи“; 1933 г. — „Две щастливи сърца“, „Един лош сюжет“, „Господарят желяз ли?“; 1934 г. — „Песента на слънцето“, „Лизега“; 1935 г. — „Давам един милион“, „Най-продължителното време“, „Само теб обичам“; 1936 г. — „Човекът, който се смее“, „Господин Макс“; 1937 г. — „Неапол от други времена“, „Тези момичета“; 1938 г. — „Мазурката на татко“, „Ограбиха един човек“, „Двете майки“, „Неапол, който не умира“, „На вашите заповеди, госпожо“; 1939 г. — „Замъци във въздуха“, „Големите магазини“, „Манон Леско“; 1940 г.

Виторио де Сика

(снимка с автограф за читателите на „Кино и фото“).

— „Грешницата“, „Две дузини червени рози“; 1942 г. — „Авантюристката от горния етаж“, „Нашите сънища“, „Ако бях честен“, „Пазачът на тялото“; 1943 г. — „Един гарибалдинец в манастир“; 1945 г. — „Грешката да бъдеш жив“, „Светът желяз така“; 1946 г. — „Нощта донася съвети“, „Долу богатството“; 1947 г. — „Неизвестният от Сан-Марино“, „Колела в лагер № 119“, „Сърце“. Виторио де Сика е режисирал следните филми: „Две дузини червени рози“ (1940), „Един гарибалдинец в манастир“ и „Деца на гледат“ (1943 г.), „Вратата на небето“ (1944 г.), „Шушия“ (1946 г.).

Стойков, Хасково — Благодарим за хубавите думи за списанието. Имаме предвид желанието Ви, което е желание и на голяма част от читателите ни. Възнамеряваме да започнем публикуването на статии по организацията и работата по производството на кинокартини. За сега можем да ви препоръчаме само книгите от библиотека „Кино и фото-култура“, за които сме писали в миналите броеве: „Светлината в изкуството на оператора“, „Тайната на звуковото кино“ и „Сценарии на научно-популярни филми“. Доставят се от „Българска кинематография“, „Равковски“ 96, София.

Иванка Йотова, Плевен — Лорета Юнг е родена на 6 януари 1913 год. в Салт Лейк Сити — С. А. Щ. Истинското й име е Гретхен Юнг. Има светли очи и тъмни коси. Омъжена е и има две деца. Филмовата й кариера започва още когато е била на 5 години. Става много популярна след откриване на говорещия филм и сега е една от най-добрите и най-известните филмови артистки. Получила е наградата за най-добрата кин

ноартистка през 1947 г. в САЩ. Участвувала е в повече от 65 филма.

Еделвайс, Асеновград — За Пал Явор и Каталин Карради нямаме сведения. Тайрон Поуер беше женен за френската киноартистка Анабела, но миналата година са се развели.

Иван Мартинов, Варна — Ингрид Бергман е участвувала само в един немски филм, представен у нас под заглавието „Четири ергени“ — производство на „Уфа“ 1938 г.

Велислав Димитров, Мариян Танов, София — Имената на главните артисти във филма „Осемте герои“ са: Клодет Колбер, Вероника Лейк и Полет Годар.

Люсиен, Варна — Критика за този филм не сме дали, тъй като е стар. Снимката и биографията на Надя Ножарова сме поместили в бр. 12, година II-ра.

Анжела, Плевен — Ролята на Андрей в „Тарас Булба“ се изпълнява от Жан-Пьер Омон.

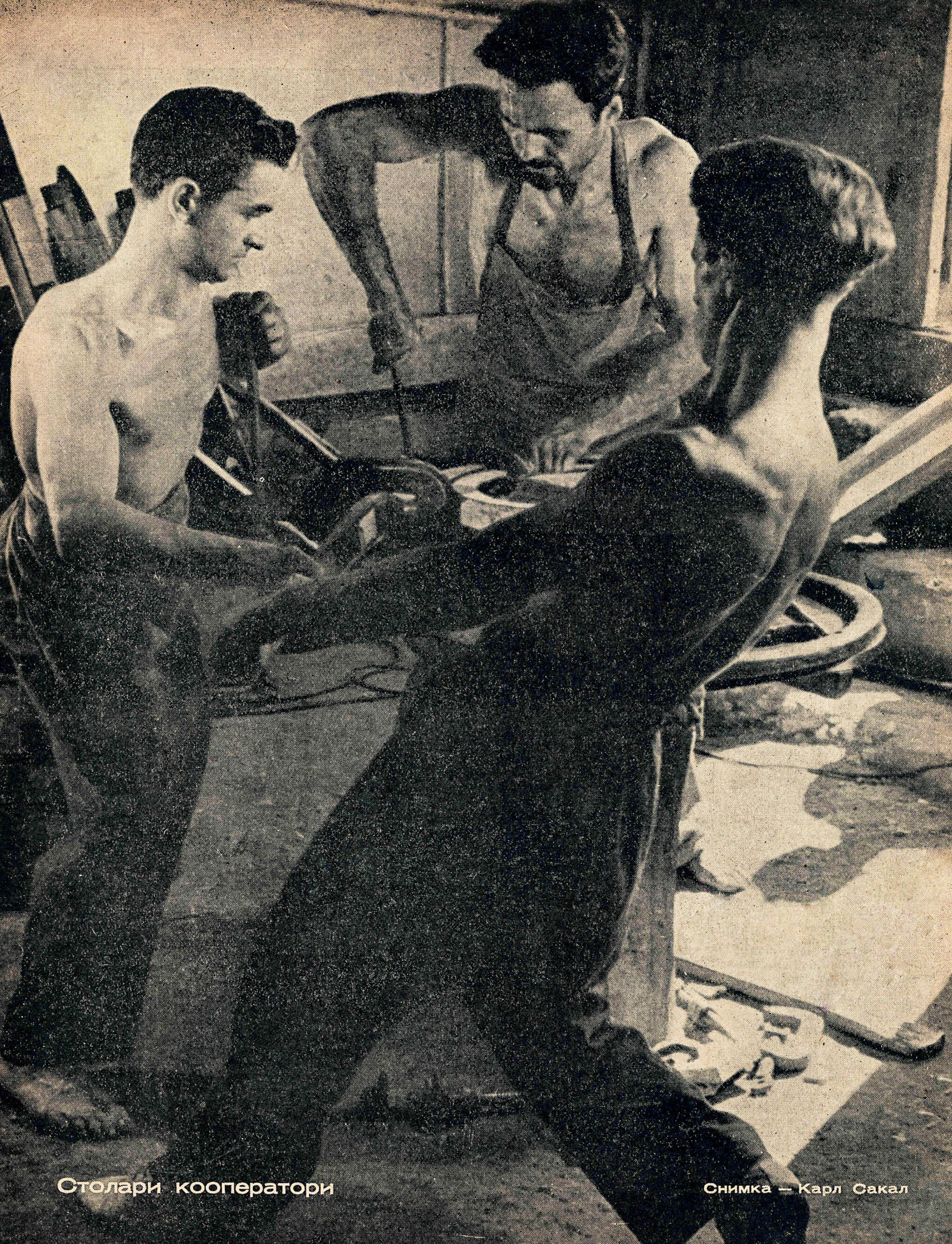
Ван-Ков, София — В много от уводните статии на излезлите досега броеве на списанието ще намерите отговор на вашите въпроси. Държавното предприятие „Българска кинематография“ ще подбере и изпрати хората, които ще учат кинематография в чужбина.

Сиси, София — За Павел Кадочников вижте бр. 4 т. г.

Анна-Мария Крачанова, Пловдив — Артистът от „Рансодия в синьо“ се казва Роберт Алда. Той е американски киноартист от италиански произход. Адресът му е: Robert Alda, Warner Bros Productions, Hollywood, California, U. S. A. Можете да му пишете на английски, френски или италиански. За Полет Годар вижте бр. 4 т. г.

ВЛАДИМИР ДРУЖНИКОВ
във ролята на Андрей Балашов от филма „Сказание за сибирската земя“.

Столари кооператори

Снимка — Карл Сакал